

התפתחות התפיסה האזורית בישראל

קרן דורון כץ

מכון אלכא למנהיגות וממשל - ג'וינט ישראל

ג'וינט ישראל אלכא
המכון למנהיגות וממשל
יחד בעשייה חברתית

מהי אזוריות?

מהי אזוריות? אזוריות היא פעולה משותפת אקטיבית הנעשית באזור גיאוגרפי מוגדר, תוך שימוש נכון ויעיל בנכסים האזוריים ובהתאמה לצרכים האזוריים הייחודיים.

עקרונות לאזוריות מיטבית

- ✓ צמיחה מכלילה במגוון מרכיבי איכות חיים, שיפור רמת השירותים, צמצום פערים, פיתוח משאבים כלכליים, חברתיים וסביבתיים.
- ✓ יצירת לכידות חברתית בין אוכלוסיות באמצעות בניית זהות, תרבות וערכים משותפים.

לשם מה אזוריות או יתרונות האזוריות

יכולת אסטרטגית

- תכנון והנעת תהליכים ומיזמים שיוצרים צמיחה כלכלית חברתית אזורית

קול חזק יותר

- היכולת למשוך תשומת לב של שחקנים אחרים ולהיות אטרקטיביים

גישה וגמישות

- הנגשת שרותים ומשאבים חדשים
- צריכת שרותים חוצי רשויות
- התמודדות משותפת על משאבים ושירותים חיצוניים

יעילות תקציבית

- תאום ואיגום משאבים
- חיסכון בהוצאות
- הגדלת העוגה הכלכלית

התפתחות האזורים: מאזורים ישנה לאזורים חדשה

אזורים חדשה

אזורים ישנה

צמיחה מכלילה

המיקוד: צמיחה כלכלית לאומית + יצירת איכות חיים לכלל התושבים
השיטה: הקצאת כספים + פיתוח כלכלי חברתי מבוסס מקום

צמיחה כלכלית

המיקוד: צמצום פערים כלכליים בין אזורים וצמיחה כלכלית לאומית (תל"ג)
השיטה: הקצאת כספים מחדש, תכניות התערבות

1. אזורים עם יכולת קיום כלכלית
2. מדיניות מבוססת מקום – פיתוח אסטרטגי מותאם לצרכים ולנכסים האזוריים.

- × הפערים לא צומצמו
- × העושר לא חלחל לכלל האוכלוסייה
- × קושי ביישום תכניות התערבות
- × הוחמרו בעיות חברתיות

מערכת אזורית (Regional System)

- ריבוי שחקנים במרחב
- לכל שחקן יש יכולות ותפקיד
- חוצה גבולות מוניציפאליים
- רשת של יחסי גומלין וממשקים

**צמיחה אזורית תלויה
בעידוד האינטראקציה והרישות
בין השחקנים באזור**

דוגמאות להתארגנויות אזוריות בישראל

לצדן לקמה ג'אז
תיירות בחבל ארץ חקלאי

דרכים שלובות
دروب متداخلة
תיירות משותפת ברחבי הארץ
سياحة مشتركة في أنحاء البلاد

להשקת התארגנות
ארגוני המגזר
ה-3 בנגב

יום רביעי | 25/1/17 | 9:30
בקהל נבית, עמותת עלם, מאבות 33, באר שבע
בבנות
09:30-09:45: הנגבות בבית קול
09:45-10:20: בואו ונלמד את נגבנו
10:20-10:45: אוזן על אוזן - הכרות פשוטה
10:45-12:00: תודות להנהלת המועצה
עבודה מאומת
12:00-12:30: מסעפים ונודים (עד למעבדה)

בואו לקחת חלק
בשינוי תמונת פני הנגב!

התנועה
לעתיד
הנגב
המערבי

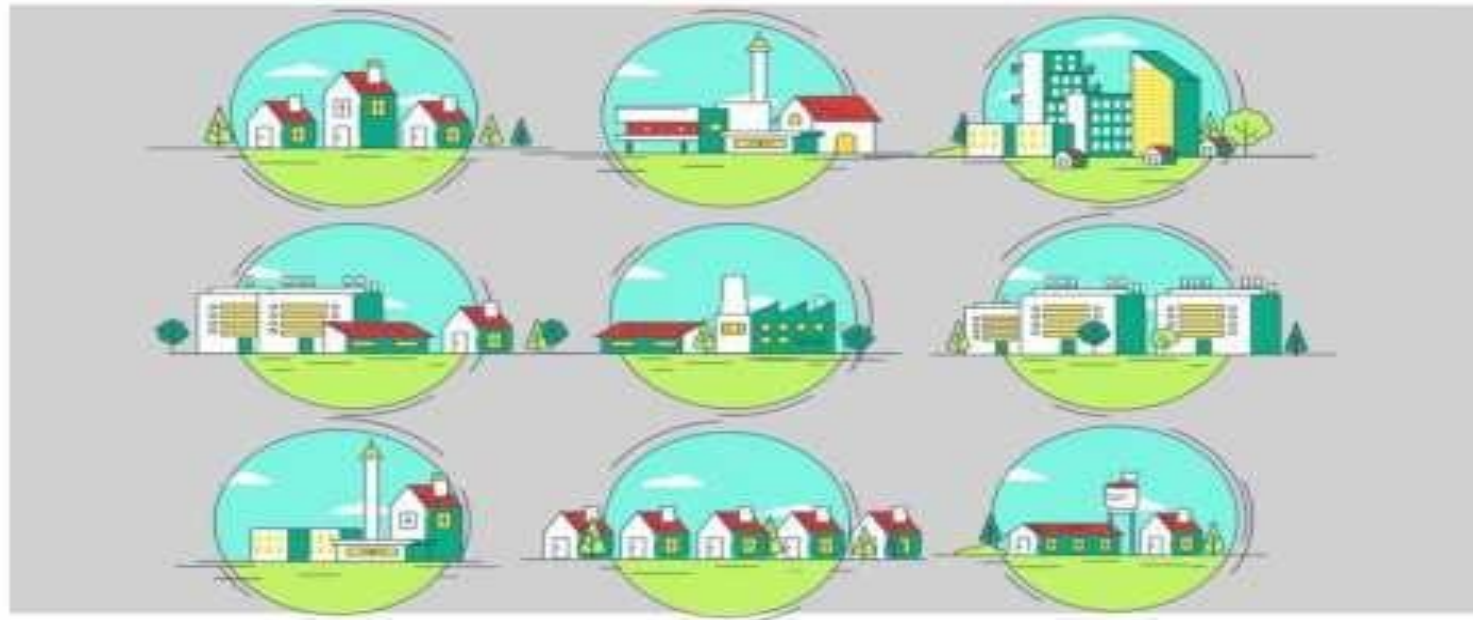

מועצת הנגב
Majlis al-Naqab Negev Council

אשכולות אזוריים – מקרה פרטי של אזוריות

https://www.youtube.com/watch?v=_DTgE_7rOwY

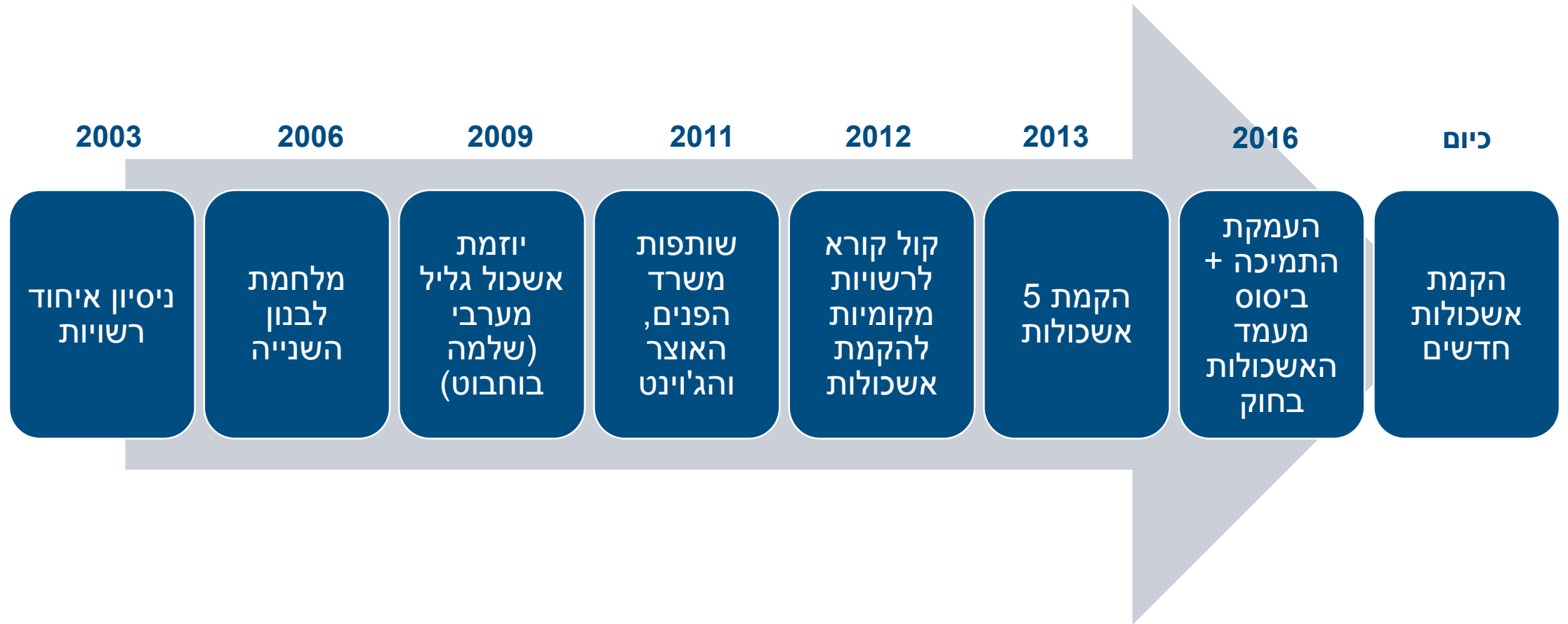

מהם אשכולות אזוריים?

הגדרה: מסגרת לקידום שיתופי פעולה אזוריים וולונטריים בין רשויות מקומיות שכנות בפריפריה במטרה להביא לשיפור באיכות חייהם של התושבים.

סיפור הבריאה של האשכולות בישראל

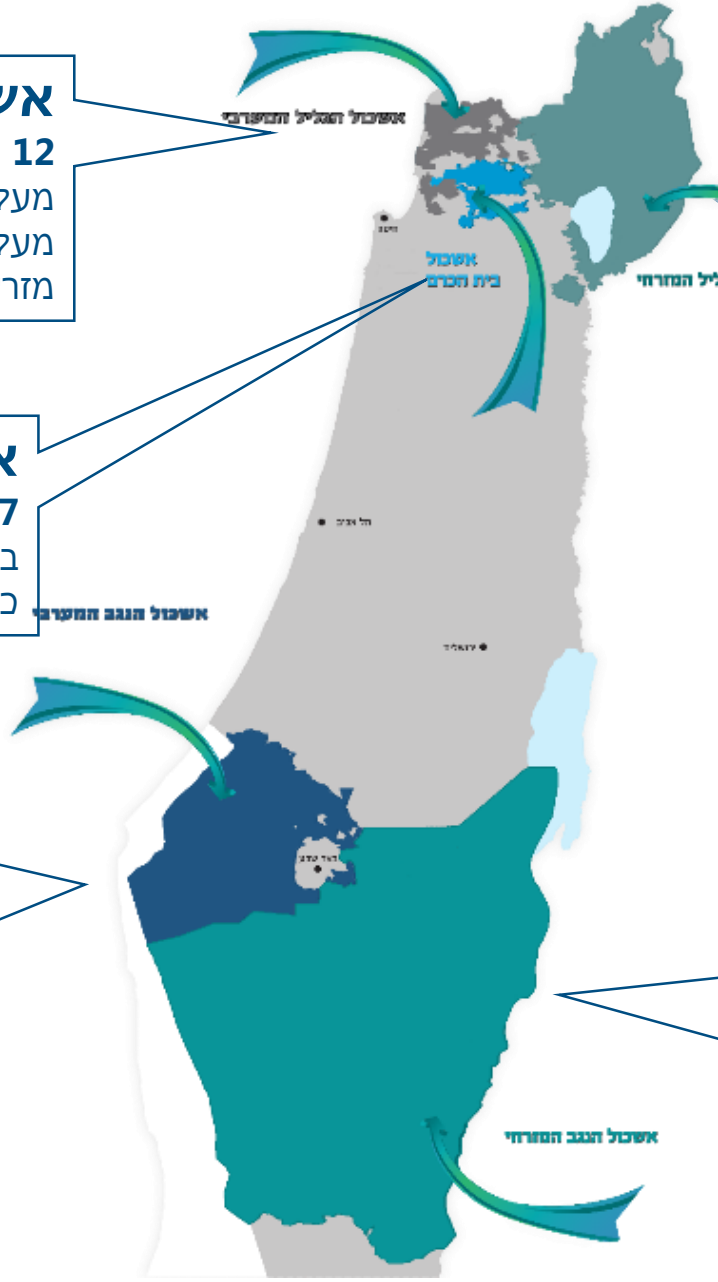
אשכול גליל מערבי
12 רשויות:
 מעלות תרשיחא, חורפיש, כפר ורדים, שלומי,
 מעלה יוסף, מטה אשר, בית ג'אן, תפן, מעילא,
 מזרעה, פקיעין, עכו

אשכול גליל מזרחי
17 רשויות:
 קריית שמונה, מטולה, גליל עליון,
 מבואות חרמון, גולן, יסוד המעלה, ראש
 פינה, ג'יש, חצור הגלילית, צפת, טובא
 זנגריא, עמק הירדן, טבריה, מרום גליל,
 מסעדה, עין קניא, גוש חלב, מג'דל שמש,
 קצרין

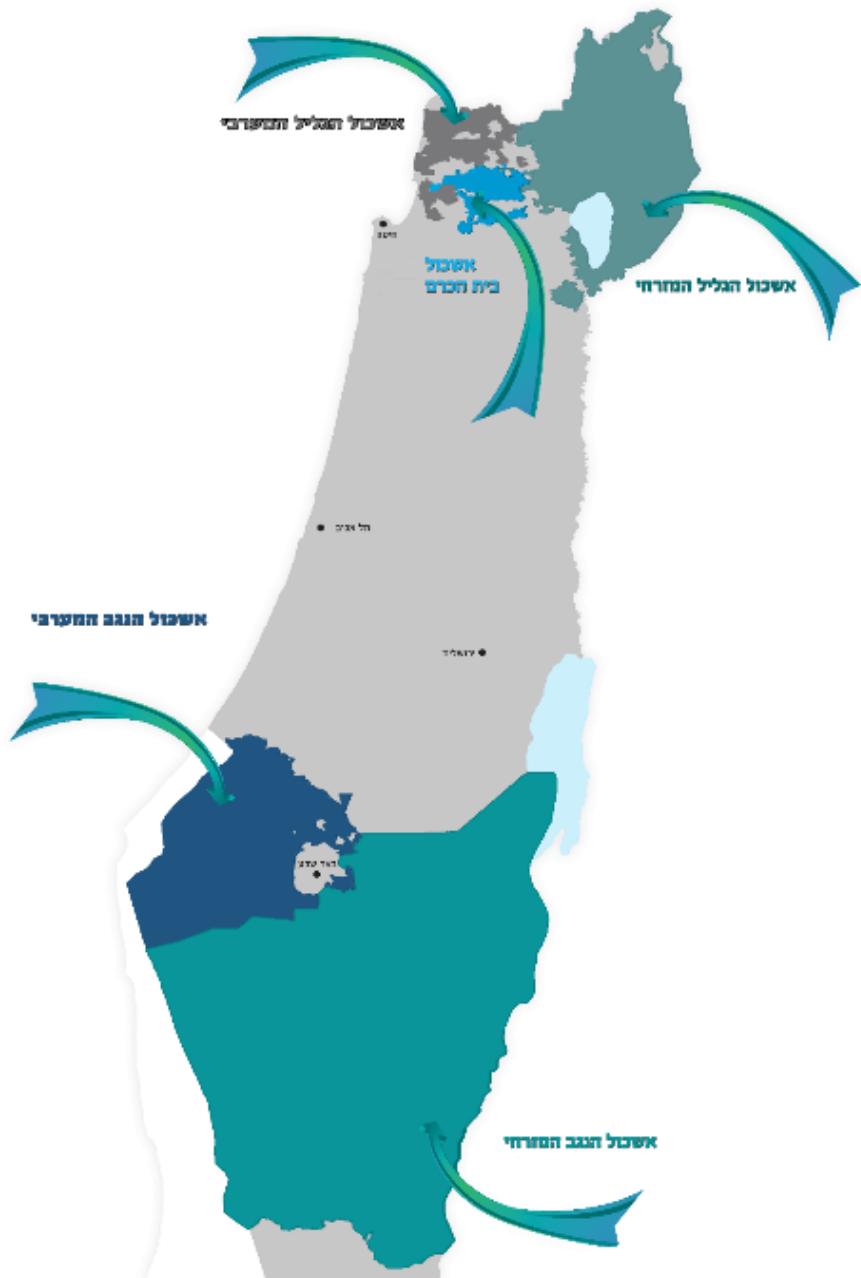
אשכול בית הכרם
7 רשויות:
 בענה, דיר אל אסד, כרמיאל, מג'ד אל
 כרום, משגב, נחף, ראמה

אשכול נגב מערבי
9 רשויות:
 נתיבות, רהט, אופקים, שדרות, שער
 הנגב, בני שמעון, אשכול, מרחבים,
 שדות נגב

אשכול נגב מזרחי
12 רשויות:
 דימונה, ערד, ירוחם, מצפה רמון,
 ערעה בנגב, רמת נגב, ערבה
 תיכונה, אל-קסום, נווה מדבר,
 חורה, תמר, כסייפה

האשכולות בישראל - נתונים

815,000
תושבים

5
אשכולות

27
מועצות
מקומיות

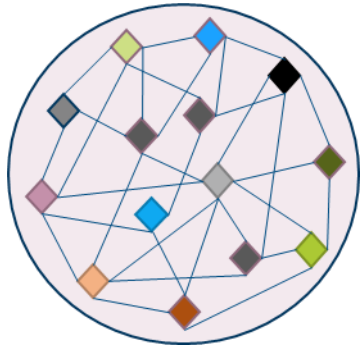

12
ערים

18
מועצות אזוריות

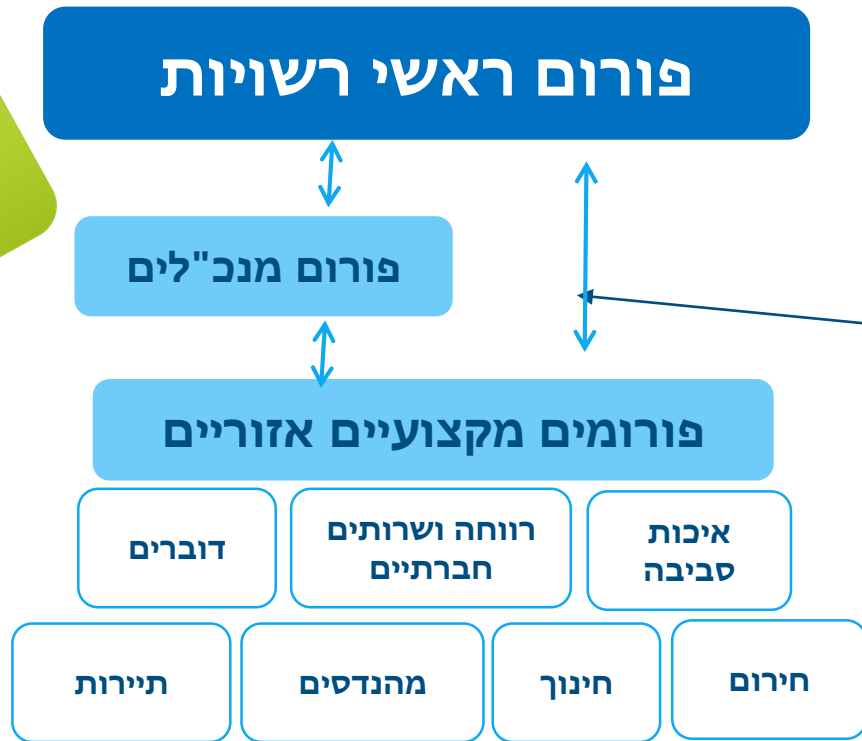

מבנה ארגוני ומנגנוני עבודה אזוריים

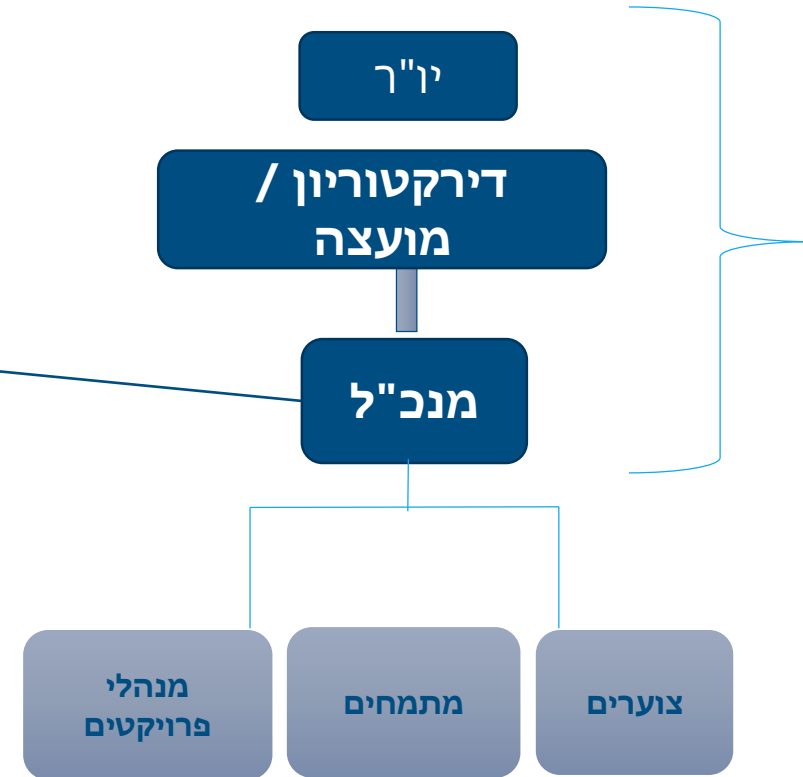

תכנית
הנהגה
אזורית

מנגנון תשתית

מנגנון פורמאלי

מבנה משפטי

השותפות האזורית תשמש מנוע שינוי אמיתי,
רק אם תימשך ותתרחב מגמת מיסוד שיתוף
הפעולה האזורי בין רשויות מקומיות וזאת על
בסיס **האשכולות האזוריים**, בתהליך המבורך
שצובר תאוצה בשנים האחרונות [...] רק אם
היא תגובה בכלים ובמשאבים הנחוצים, רק אם
תדע למנף את התשתית המשותפת לטובת
מפגש והיכרות בין המגזרים השונים באזור
בכל תחומי החיים, רק אם תהפוך את החתירה
לטוב המשותף לדגל שהיא נושאת בגאון"

נשיא המדינה ראובן ריבלין, 2016